

kunne faae i kirkelig Henseende, inden der bliver dannet en Kirkebestyrelse — og efter min Betragtning har man vel at mærke nu slet ingen Kirkebestyrelse —, saa er der ikke Udseende til nogen som helst Forandring. Jeg vil ved denne Leilighed tillige sige, at, ligesaa stærkt som de geistlige Medlemmer fremhæve, at Lærerstanden er berettiget til at tale paa Kirkens Vegne, ligesaa bestemt vil jeg paastaae, at Menighederne ere berettigede baade til at blive hørte og til at tale med i disse Sager. Grundloven foreskriver, at Kongen og Rigsdagen i Forening udgjøre Lovgivningsmagten, men der staaer ikke Noget om, at Nogensomhelst i Landet enten skal eller kan gjøre Forbring paa at blive hørt. Det Naturlige, ja jeg synes endog det Naturligste, maa iøvrigt være at høre Menighederne. Det gaaer ikke an længere at sige, at Lærerstanden ene og alene forstaaer sig paa, hvad der trænges til. Jeg paastaar, at Menighederne i fuldeste Maal forstaae sig bedre paa, hvad de selv trænge til. Det kan ikke noksom gjentages, at Lærerstanden ikke med ringeste Ret kan gjøre Forbring paa at blive hørt fremfor Menighederne. — Udvalget siger i sin Betænkning, at Lovforslaget medfører Indgreb i den kirkelige Samsfundsorden, men hvori dette Indgreb skal bestaae, har jeg ikke kunnet finde. Jeg har tænkt mig, at det antoges at kunne forstyrre Samsfundsordenen i aandelig Henseende eller i materiel Henseende. Jeg kan imidlertid ikke opbære, at Lovforslaget efter Mindretallets Endring vil kunne gjøre den ringeste Forstyrrelse i aandelig Henseende. Det forekommer mig nemlig, at, hvad Lovforslaget indeholder, er reent, materielt og borgerligt. Naar der tales om, at det gjør Forstyrrelse i aandelig Henseende, da kan jeg derved kun forstaae reent kirkelige Handlinger; men naar Lovforslaget taler om Bedesale, Præster, Byger, eller hvad der nu iøvrigt hører til, da er dette slet ikke kirkelige Sager. Hvad jeg troer, at der snarere kan bidrage til, at vi kunne faae en anden Ordning i Kirken, det vil være at faae Lærerstanden sat paa fast Gage. Det har derfor ogsaa gledet mig at høre, at den Rigsdagsmand, der har indbragt en geistlig Lønningslov i Folkethinget, har sagt, at det var Noget,

der ikke alene burde stee, men at det var Noget, der skal stee. Jeg troer, at, naar vi have Geistlighedens materielle Stilling ordnet, saa vil Modstanden fra Lærerstandens Side for en meget stor Deel være brudt. Det er Noget, der høres stadigt og ikke mindst fra Geistlighedens Side, at der ligger stor Vægt paa det Materielle. Det ærede Medlem for 8de Kred (Krog), som fremførte forskjellige Anker imod Lovforslaget ved dets første Behandling, fandt navnlig ogsaa den største Mangel ved det at være den, at den frie Præsts Lønning ikke var fastsat i samme, ligesom det andet ærede geistlige Medlem her i Thinget (Bindesbøll) har fundet det Samme. Det fremgaaer tydeligt af begge de geistlige Landstingsmænds Optraeden, at man ved at høre Lærerstanden — og dersom Lærerstanden efter deres Formening bør og skal høres, maa Meningen ogsaa være, at dens Raad skal følges — vil faae Ingenting. Dersom de to høitærbige Landstingsmænd havde villet, at vi skulde have Noget, synes mig, at de have havt rig og god Leilighed til i Udvalget at pege hen paa, hvad de vilde, at vi skulde have, men de have indskrænket sig til at raade til at forkaste Lovforslaget og stærkt baade i Udvalget og her betonet, at vi skulde høre Lærerstanden, hvorimod de ikke have nævnt et Ord om, at Menighederne skulde høres. Mig er det ubegribeligt, at der, naar det kan paastaaes, at Lærerstanden absolut skal og bør høres, da slet ikke er Tale om tillige at høre Menighederne. — Jeg maa takke den høitærede Kultusminister, fordi han har erklæret, at han vilde gaae ind paa Mindretallets Forslag. Det er dog et Beviis paa, at Ministeren søger, at der er en Trang tilstede til Forandring. Men ligesom der nu af Udvalgets Fleertal er blevet rettet en Opfordring til ham om at høre, ja jeg kunde næsten sige, at det er blevet paastaet, at han skulde høre Lærerstanden, ligesaa indstændigt maa jeg bede Ministeren om, hvis han overhovedet vil høre Noget, da ogsaa at høre Menighederne. Jeg kan ikke erkjende, at Ministeren, naar han vil høre Noget, da enten bør eller er forpligtet til at høre dem, der repræsentere den ene Side af Sagen, og ikke dem, der repræsentere den anden, og jeg troer, at Lærer-